

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

A6-0442/2008

12.11.2008

BETÄNKANDE

om turismens inverkan i kustregionerna – de regionala utvecklingsaspekterna
(2008/2132(INI))

Utskottet för regional utveckling

Föredragande: Jamila Madeira

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	13
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR TRANSPORT OCH TURISM.....	15
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	19

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om turismens inverkan i kustregionerna – de regionala utvecklingsaspekterna (2008/2132(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 av den 11 mars 2008 om inrättande av Europeiska institutet för innovation och teknik²,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)⁵,
- med beaktande av kommissionens förslag av den 24 januari 2007 till Europaparlamentets och rådets direktiv om flygplatsavgifter,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 september 2000 om integrerad förvaltning av kustområden: en gemenskapsstrategi (KOM(2000)0547),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 oktober 2007 ”Agenda för en hållbar och konkurrenskraftig europeisk turism” (KOM(2007)0621),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 mars 2006 ”En ny turistpolitik för EU: Mot ett stärkt partnerskap för turismen i Europa” (KOM(2006)0134), och Europaparlamentets resolution av den 29 november 2007 om denna fråga⁶,

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 19.

² EUT L 97, 9.4.2008, s. 1.

³ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁴ EUT L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁵ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

⁶ Antagna texter, P6_TA(2007)0575.

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 oktober 2007 ”En integrerad havspolitik för Europeiska unionen” (KOM(2007)0575), och Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2008 om denna fråga¹,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 23 januari 2008 ”Mot 20–20 till 2020 – Europas möjligheter i samband med klimatförändringarna” (KOM(2008)0030),
- med beaktande av kommissionens grönbok av den 7 juni 2006 ”Unionens framtida havspolitik: En europeisk vision för oceanerna och haven” (KOM(2006)0275),
- med beaktande av ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Bryssel den 14 december 2007,
- med beaktande av den gemensamma trepartsförklaringen av den 20 maj 2008 från Europaparlamentet, rådet och kommissionen om inrättandet av en ”Havets dag i Europa”, som ska högtidlighållas den 20 maj varje år,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling och yttrandet från utskottet för transport och turism (A6-0442/2008), och av följande skäl:
 - A. I EU finns det sex kustmakroregioner, dvs. områdena i anslutning till Atlanten, Östersjön, Svarta havet, Medelhavet, Nordsjön och de yttersta randområdena, var och en med skilda territoriella förutsättningar och olika uppfattningar om turism.
 - B. En betydande del av den europeiska befolkningen lever längs EU:s 8 900 mil långa fastlandskust.
 - C. Den definition av kustregioner som används i EU:s havspolitik är godtagbar, dvs. regioner eller områden som ligger längs kusten eller inom en sträcka på fem mil fågelvägen från kusten.
 - D. Kustregionerna är mycket viktiga för EU eftersom en stor del av den ekonomiska verksamheten är koncentrerad till dem.
 - E. Definitionen av en integrerad förvaltning av kustregionerna och turismens roll för uppnåendet av detta mål måste beaktas.
 - F. En positiv utveckling av kustregionerna gynnar inte bara befolkningen i dessa områden, utan alla människor som bor i EU.
 - G. Även om turismen i allmänhet är den främsta verksamheten i dessa regioner med en positiv inverkan på den socioekonomiska utvecklingen i form av ökade BNP- och sysselsättningsnivåer, kan den ibland även påverka regionen i negativ riktning till följd av säsongansättningar och lågkvalificerade arbeten, bristande integrering mellan kust och inland, dålig ekonomisk diversifiering och utarmning av natur- och kulturarvet.

¹ Antagna texter, P6_TA(2008)0213.

- H. I de olika verksamhetsprogrammen för perioden 2007–2013 finns det i princip ingen specifik hänvisning till kustregionerna, vilket medför att det finns väldigt få jämförbara och tillförlitliga socioekonomiska och finansiella uppgifter om kustturismen.
- I. Då det saknas jämförbara och tillförlitliga uppgifter om kustturism kan näringsens ekonomiska styrka vara undervärderad, vilket kan leda till en underskattning av det ekonomiska värdet av att skydda den marina miljön och en överskattning av investeringarnas roll för att uppnå detta mål.
- J. Till följd av bristen på uppgifter om de medel som EU har investerat i kustregionerna är det svårt att kvantifiera strukturfondernas verkliga inverkan på kustturismen.
- K. Turismen spänner över många av de politikområden som avsevärt påverkar EU:s kapacitet att bidra till den sociala och territoriella sammanhållningen.
- L. Strukturfonderna kan ur kvalitetsmässig synvinkel positivt påverka utvecklingen i kustregionerna genom att gjuta nytt liv i de lokala ekonomierna, minska säsonsberoendet, stimulera privata investeringar och främja en hållbar turism.
- M. En sådan påverkan är mer synlig på de små öarna i de yttersta randområdena eller i kustregionerna där kustturismen utgör den huvudsakliga ekonomiska näringen.
- N. Kustregionerna påverkas kraftigt av sitt geografiska läge, och de behöver en strukturerad strategi som tar hänsyn till deras särdrag och till subsidiaritetsprincipen, och till behovet av en beslutsprocess som garanterar att det råder överensstämmelse mellan sektorer.
- O. Utöver detta är kustregionerna ofta avlägsna områden, såsom små öar, de yttersta randområdena eller kustregioner som är kraftigt beroende av turismen och svåra att nå utanför högsäsong. För att gynna den territoriella sammanhållningen i dessa regioner är det nödvändigt att förbättra infrastrukturen, upprätta fler regelbundna förbindelser mellan kusten och inlandet och, med hjälp av territoriella marknadsföringsstrategier och integrerad ekonomisk utveckling som genererar investeringar, främja insatser för att upprätthålla den ekonomiska verksamheten utanför turismens högsäsong.
- P. Även om kustregionerna har liknande problem finns det inga specifika instrument som gör det möjligt att på ett strukturerat sätt föra samman och förbättra kommunikationen mellan de främsta aktörerna, som ofta arbetar självständigt och isolerat.
- Q. Offentliga myndigheter på lokal och regional nivå som samarbetar med den privata sektorn kan finna och genomföra integrerade lösningar på faktiska problem, med hänsyn tagen till både miljö- och samhällsintressen.
- R. Om man inrättar politiska instrument kommer detta att bidra till bättre integrerade och mer hållbara utvecklingsstrategier, vilket förbättrar den ekonomiska konkurrenskraften genom att natur- och kulturreсурser bevaras, sociala behov tillgodoses och modeller för en ansvarsfull turism främjas.
- S. Sådana instrument skulle kunna höja sysselsättningens kvalitet i kustregionerna och bidra till att minska säsonsberoendet, genom att sammanföra olika former av turism och andra

havs- eller kustaktiviteter och på detta sätt anpassa utbudet till de höga förväntningarna och kraven från dagens turister och skapa kvalificerad sysselsättning.

- T. Målet ”uropeiskt territoriellt samarbete”, som fastställs i artikel 6 i förordning (EG) nr 1080/2006, skulle effektivt kunna bidra till ovannämnda prioriteringar, genom finansieringen av samarbetsprojekt och utvecklingen av partnerskapsnätverk mellan aktörer och kustregioner. I detta sammanhang är det viktigt att utnyttja den europeiska grupperingen för territoriellt samarbete (EGTS), vilken inrättas genom förordning (EG) nr 1082/2006, som ett instrument som gör det möjligt att skapa stabila samarbetsformer för den hållbara utvecklingen av kustregionerna, i vilka lokala aktörer och arbetsmarknadens parter deltar.
1. Europaparlamentet betonar att turismen är en viktig faktor för den socioekonomiska utvecklingen i EU:s kustregioner, eftersom den är nära förbunden med Lissabonstrategins mål. Parlamentet betonar även att större hänsyn måste tas till Göteborgsstrategins mål i samband med turismverksamhet i kustregionerna.
 2. Europaparlamentet uppmuntrar kustmedlemsstaterna att utforma specifika strategier och integrerade planer på nationell och regional nivå för att motverka turismens säsongsberoende i kustregionerna och garantera stabilare arbetstillfällen och höja livskvaliteten i lokalsamhällena. I detta sammanhang betonar parlamentet betydelsen av att förlänga traditionell säsongsverksamhet till året runtverksamhet genom produktdiversifiering och alternativa former av turism (t.ex. affärs-, kultur-, hälso-, idrotts- och bondgårdsturism samt turism som är kopplad till havet). Parlamentet konstaterar att diversifiering av produkter och tjänster kommer att bidra till att skapa tillväxt och sysselsättning samt minska de negativa miljömässiga, ekonomiska och sociala effekterna.
 3. Europaparlamentet betonar behovet av att trygga rättigheterna för de anställda i sektorn genom att främja kvalitetsanställningar och yrkeskvalifikationer, vilket bl.a. innebär lämplig yrkesutbildning, mer utbredd användning av trygga anställningskontrakt, rättvisa och värdiga löner samt bättre arbetsförhållanden.
 4. Europaparlamentet efterlyser ett integrerat synsätt mellan kustturismen och EU:s sammanhållnings-, havs-, fiske-, miljö- transport-, energi-, social- och hälsopolitik för att skapa synergier och undvika oförenliga insatser. Parlamentet rekommenderar kommissionen att ta hänsyn till ett sådant integrerat synsätt på hållbar tillväxt inom kustturismen, inte minst i samband med EU:s havspolitik, som ett strategiskt mål för sitt arbetsprogram för perioden 2010–2015 och inom ramen för halvtidsöversynen av budgetramen 2007–2013.
 5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att de regionala och lokala myndigheter som är behöriga i turist- och regionala utvecklingsfrågor i kustregionerna samt ekonomiska, sociala och miljöansvariga aktörer helt och fullt involveras i alla permanenta strukturer som inrättats inom ramen för denna politik samt i de gränsöverskridande samarbetsprogram som dessa regioner är involverade i.
 6. Europaparlamentet belyser den viktiga kopplingen mellan en välfungerande infrastruktur och en framgångsrik turistregion, och uppmanar således behöriga myndigheter att

utarbete planer för att optimera lokal infrastruktur, vilket gynnar både turister och lokalbefolkning. Mot bakgrund av detta rekommenderar parlamentet med eftertryck kustmedlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera att nya infrastrukturförbättrande projekt, inklusive oljeanläggningar och andra installationer, alltid uppförs med hjälp av den senaste tillgängliga tekniken, i syfte att minska energiförbrukningen och koldioxidutsläppen samt förbättra energieffektiviteten genom användning av förnybara energikällor.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och regionerna att främja hållbara transportkedjor inom kollektivtrafiken samt cykelbanor och vandringsvägar, särskilt längs gränsöverskridande kutssträckor, och att i detta syfte främja utbyte av bästa metoder.
8. Europaparlamentet rekommenderar kommissionen att anta ett holistiskt synsätt på frågor som rör turismen i kustregioner inom ramen för såväl den territoriella sammanhållningen som dess strategi för en integrerad havspolitik, i synnerhet för öar, ömedlemsstater, de yttersta randområdena och för övriga kustregioner, inte minst mot bakgrund av hur kraftigt beroende dessa områden är av turismen.
9. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen och medlemsstaterna att införa kustturismen på förteckningen över strukturfondernas prioriteringar inom ramen för de strategiska riktlinjerna för kommande programplaneringsperiod och i den politik som förs av EU:s kustregioner samt att fastställa en nyskapande strategi för det totala utbudet av turisttjänster i kustregionerna.
10. Europaparlamentet välkomnar därför kustregionernas deltagande i Interreg IV B- och C-programmen och -projekten, vilka omfattar både transnationellt och interregionalt samarbete inom turism, och uppmanar dem att effektivt utnyttja EU:s initiativ och instrument för kustregioner (såsom Medelhavsstrategin, Östersjöstrategin och Svartahavssynergien). Parlamentet rekommenderar starkt kommissionen att lägga större vikt vid kustregioner i de nya Interreg-programmen för nästa programplaneringsperiod.
11. Europaparlamentet noterar Regionkommitténs åsikt när det gäller inrättandet av europeisk kustfond, och uppmanar kommissionen att inom ramen för nästa budgetram granska former för hur alla framtida finansiella instrument som avser åtgärder i kustregioner bättre ska kunna samordnas.
12. Europaparlamentet förespråkar att det ska utvecklas en kunskapspelare som en del av den integrerade utvecklingen av kustregionerna, genom inrättandet av ett sektorsuppdelat europeiskt nät som lyder under Europeiska institutet för innovation och teknik, i enlighet med förordning (EG) nr 294/2008, och det sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling, i enlighet med beslut nr 1982/2006.
13. Europaparlamentet rekommenderar kustmedlemsstaterna att tillämpa detta integrerade synsätt på programnivå när de väljer och genomför projekt med koppling till kusten, och att utgå från en princip som bygger på sektorsöverskridande samarbete och prioritera inrättandet av offentlig-privata partnerskap, i syfte att minska trycket på berörda administrationer.

14. Europaparlamentet välkomnar de prioriteringar för kust- och havsturismen som kommissionen har lagt fast i ”Agenda för en hållbar och konkurrenskraftig europeisk turism”. Parlamentet föreslår att det ska inkluderas specifik information om kustturistmålen och nätverken i den nyligen skapade portalen för europeiska turistmål, i synnerhet om de mindre kända och spridda turistmålen, i syfte att göra det möjligt att främja dem utanför EU:s gränser, däribland på regional och lokal nivå.
15. Europaparlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att erkänna kust- och vattenturism som huvudtema för 2010 inom ramen för sitt pilotprojekt ”Europeiska turistdestinationer som utmärkt sig”.
16. Europaparlamentet beklagar att den dåliga insyn som för närvarande råder i EU:s utgifter för kustregioner gör det omöjligt att mäta investeringsnivån eller analysera effekterna av de initiativ som erhåller stöd i dessa regioner. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang åtgärderna i ovannämnda grönbok om EU:s framtida havspolitik med syftet att inrätta en databas för havsregioner som ska innehålla uppgifter om samtliga gemenskapsfonders förmånstagare (inklusive strukturfonderna). Kommissionen uppmanas att utan dröjsmål fullgöra denna viktiga uppgift. Parlamentet betonar vikten av ett sådant initiativ för att garantera insyn på detta område. Parlamentet uppmanar kommissionen att aktivera lämpliga instrument för att göra sådana uppgifter tillgängliga för analys- och statistiksyften, och uppmanar medlemsstaterna att fullgöra sina skyldigheter när det gäller offentliggörande av slutmottagarna för att därmed ge en övergripande bild av vilka projekt som existerar.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och regionerna att tillsammans utarbeta en uttömmande förteckning på Internet över projekt som finansierats i kustregionerna, för att på detta sätt göra det möjligt för regionerna att lära av andras erfarenheter och för universitet och högskolor, kustsamhällen och andra berörda parter att identifiera, sprida och maximera överföringen av bästa praxis till lokalsamhällena. Mot bakgrund av detta rekommenderar parlamentet inrättandet av ett forum där berörda parter kan kontakta varandra och utbyta goda metoder och en arbetsgrupp bestående av företrädare för medlemsstaterna för att utveckla handlingsplaner för kustturism och främja erfarenhetsutbyte på institutionsnivå.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att även använda denna förteckning på Internet för att visa befolkningen vilka fördelar EU har för kustregionerna, för att därmed bidra till att rättfärdiga EU:s finansiering och ge en positiv bild av EU.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att garantera att Eurostats fortlöpande utveckling av den socioekonomiska databasen för EU:s kustregioner inkluderar tillförlitliga, homogena och aktuella uppgifter om turism eftersom sådana uppgifter är viktiga för beslutsfattandet i den offentliga sektorn och för att möjliggöra jämförelser såväl mellan regioner som mellan sektorer. Parlamentet rekommenderar kustmedlemsstaterna att utan dröjsmål införa satellittrakensaker för turismen inom sina territorier.
20. Europaparlamentet betonar att det råder en stark koppling mellan miljö och kustturism. Parlamentet konstaterar att strategier för att utveckla turismen bör omfatta praktiska åtgärder, i enlighet med en allmän strategi för miljöskydd och miljöförvaltning.

Parlamentet välkomnar således att ”hållbar miljö” är inskrivet i artikel 17 i förordning (EG) nr 1083/2006 (om strukturfonderna 2007–2013) som en av de främsta principerna för genomförandet av samtliga insatser som finansieras via strukturfonderna. Tillämpningen av denna princip måste kontrolleras med hjälp av lämpliga övervakningsåtgärder. Parlamentet rekommenderar starkt att det införs en liknande bestämmelse i förordningarna för nästa programplaneringsperiod. Parlamentet betonar att detta skulle utgöra ett viktigt bidrag för att främja ekoturism.

21. Europaparlamentet påpekar att kustregionerna är särskilt utsatta för följderna av klimatförändringen och för den havsnivåhöjning, jorderosion samt ökande förekomst av allt våldsammare stormar som denna medför. Parlamentet insisterar därför på att kustregionerna ska utarbeta planer för att förebygga risker till följd av klimatförändringen.
22. Europaparlamentet betonar klimatförändringens konsekvenser för kustturismen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att dels konsekvent integrera EU:s mål om en minskning av koldioxidutsläppen i transport- och turistpolitiken, dels främja åtgärder för att skydda den hållbara kustturismen mot klimatförändringens konsekvenser.
23. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang hur viktigt det är att granska vilken potential turismen har för att bidra till miljöskydd och miljöbevarande. Parlamentet konstaterar att turismen kan utgöra ett enkelt medel för att höja medvetenheten om miljövärden genom gemensamma insatser från nationella och regionala myndigheter å ena sidan och turistoperatörer och hotell- och restaurangchefer å den andra. Parlamentet anser därför att sådana insatser ska riktas mot kustregioner till följd av deras framträdande turistprofil.
24. I samband med utvecklingen av turismen betonar Europaparlamentet behovet av att alltid skydda historiska landmärken och arkitektoniska skatter samt bevara traditioner och kulturarvet i allmänhet, med ett aktivt deltagande från lokalsamhällets sida.
25. Europaparlamentet begär att man inför incitament för att främja hållbar utveckling på ett sådant sätt att kultur- och naturarvet samt det sociala nätverket i kustregionerna skyddas.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att garantera att ett aktivt genomförande i linje med ramdirektivet för havsmiljön ska vara ett villkor för att erhålla EU-medel för kustprojekt som påverkar havet.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att använda alla utvärderingsinstrument som är lämpliga för att kontrollera tillämpningen av denna princip i kustregionerna under innevarande programplaneringsperiod samt ansvarsfördelningen mellan beslutsfattare på olika nivåer.
28. Europaparlamentet betonar att trycket på kustregionerna från alltför omfattande investeringar i fysisk infrastruktur skadar kustturismens utveckling och attraktionskraft. Dessa aspekter skulle kunna främjas genom turisttjänster av hög kvalitet, något som är viktigt för kustregionernas konkurrenskraft och främjandet av bra arbetstillfällen och yrkeskvalifikationer. Parlamentet uppmanar därför kustregionerna att i stället uppmuntra alternativa investeringar, såsom tjänster baserade på IKT, nya potentiella områden för

lokala traditionella produkter och högkvalificerad utbildning för anställda i turismnäringen. Parlamentet förespråkar också att det ska utformas utbildningsprogram för att skapa en reserv av kvalificerade arbetstagare som kan hantera den växande komplexiteten och mångfalden i turismnäringen.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utarbeta en lämplig politik för stadsplanering och fysisk planering som är förenlig med kustlandskapet.
30. Europaparlamentet understryker att hög kvalitet är den europeiska turismens främsta komparativa fördel. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna samt de regionala och lokala myndigheterna att stärka och ytterligare höja kvaliteten på sina turisttjänster, inte minst när det gäller säkerhetsnivå, komplett och modern infrastruktur, inblandade företags sociala ansvar samt ekonomisk verksamhet som respekterar miljön.
31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sin politik för havskluster inbegripa de tjänster och tillverkningssektorer som är av betydelse för kustturismen, för att på detta sätt möjliggöra en produktiv samverkan mellan de aktörer som utnyttjar havet som en resurs för att öka sin konkurrenskraft och hållbarhet samt sitt bidrag till kusternas ekonomiska utveckling. Parlamentet anser även att sjukvård, omsorg, utbildning, teknik och idrottsanläggningar bör ingå som kusttjänster i havsklustren, då dessa är avgörande beståndsdelar för utvecklingen av dessa regioner.
32. Europaparlamentet betonar betydelsen av tillgänglighet för kustregionernas utveckling. Parlamentet uppmanar därför kommissionen samt nationella och regionala myndigheter i kustmedlemsstaterna att utveckla metoder för att garantera bästa möjliga förbindelser via mark-, flyg- och sjötransporter. Mot bakgrund av hur förorenat havet är i många regioner och hamnstäder upprepar parlamentet sin uppmaning till kommissionen och ovannämnda myndigheter att avsevärt förbättra incitamenten för att tanka fartyg som ligger i hamn från det landbaserade nätet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att analysera möjligheten att vidta åtgärder för att sänka flygplatskatterna, i enlighet med förfarandet i ovannämnda förslag till direktiv om flygplatsavgifter, i syfte att öka kustregionernas attraktionskraft och främja deras konkurrenskraft. I samma syfte betonar parlamentet behovet av att skärpa kraven på att följa säkerhetsbestämmelserna på flygplatser och inom flyget, vilket kan innebära att bränsledepåer som ligger nära flygplatser måste flyttas om detta visar sig vara nödvändigt.
33. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att stödja en förbättring av hamnar och flygplatser i kust- och öregionerna i syfte att tillmötesgå turismens behov, varvid vederbörlig hänsyn bör tas till de möjligheter som miljön erbjuder samtidigt som estetiska aspekter och landskapsaspekter iakttas.
34. Europaparlamentet understryker att territoriell sammanhållning är ett övergripande begrepp som omfattar hela EU, som kan stärka förbindelserna mellan kust och inland tack vare det sätt på vilket dessa områden kompletterar och ömsesidigt påverkar varandra (t.ex. knytande av kustverksamhet till landsbygds- och stadsturism, förbättring av tillgängligheten under turismens lågsäsong samt höjning av statusen för och diversifiering av lokala produkter). Parlamentet konstaterar att ovannämnda grönbok om den framtida havspolitikens särskilt omnämner öregioner och uppmärksammar deras särskilda utmaningar när det gäller utveckling till följd av deras permanenta naturbetingade

handikapp. Parlamentet betonar att kustregionerna i allmänhet har liknande problem, och uppmanar kommissionen att beakta behovet av att koppla kustturismen till den integrerade förvaltningen av kustregionerna och den fysiska planeringen av haven när den territoriella sammanhållningen genomförs i framtiden.

35. På samma sätt uppmanar Europaparlamentet de regionala och lokala myndigheterna i kustregionerna att uppmuntra integrerade planer för marknadsföring av territorierna tillsammans med sina partner när det gäller sjö- och landbaserade grannförbindelser och att främja rättvis turismutveckling och rättvist resande, i syfte att öka turismens konkurrenskraft utan att skada den totala konkurrenskraften.
36. Europaparlamentet uppmanar kustregionerna att delta i interregionala samarbetsprojekt, t.ex. inom ramen för tema IV i initiativet ”Regioner för ekonomisk förändring”, i syfte att skapa nya tematiska nät för kustturism och vidareutveckla befintliga sådana nät samt utbyta kunskap och bästa praxis.
37. Europaparlamentet rekommenderar behöriga nationella, regionala och lokala offentliga myndigheter att inom ramen för sina samarbetsprogram främja strategiska projekt för kustturism, ställa lämpliga ekonomiska medel till förfogande för sådana insatser och prioritera användningen av strukturfonderna för att utveckla en hållbar och miljövänlig turism i kustregionerna, både för områden som omfattas av konvergensmålet och områden som omfattas av konkurrens- och sysselsättningsmålet. I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet fästas vid insatser som syftar till att utveckla kommunikationer och informationsteknik.
38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inom det närmaste året planera minst ett specifikt evenemang, företrädesvis på Europeiska havsdagen den 20 maj, som är inriktat på kustturism, i syfte att underlätta kommunikation och upprättande av kontakter mellan partner och utbyte av bästa praxis, t.ex. vid tillämpningen av EU:s integrerade modell för kvalitetsstyrning. I detta sammanhang uppmanar parlamentet alla aktörer att redogöra för sina gemenskapsfinansierade projekt som är direkt eller indirekt knutna till kustturismen.
39. Europaparlamentet anser att främjandet av båtuturism, bl.a. genom gynlandet av sektorsrelaterad ekonomisk verksamhet, kan hjälpa unionens befolkning att utveckla sundare vanor och bli mer miljömedveten. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att uppmuntra investeringar för detta ändamål i sina kustregioner.
40. Europaparlamentet uppmanar även kommissionen att utarbeta en praktisk handledning om EU:s finansiering av kustturism, i syfte att ge berörda parter råd om hur de ska gå tillväga för att ansöka om finansiering.
41. Europaparlamentet inser vilket viktigt bidrag en ökad kryssningsturism kan ge till kustområdenas utveckling, förutsatt att man når en balans mellan risker och fördelar samt mellan fasta kostnader för investeringar på land och den flexibilitet som kryssningsaktörerna behöver, och att miljöfrågorna löses på ett tillfredsställande sätt.
42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa kustområdena att ta till sig bästa praxis och se till att en så stor del som möjligt av mervärdet av kryssningsturismen i synnerhet och kustturismen i allmänhet kommer lokalsamhällena tillgodo.

43. Europaparlamentet uppmanar kustregionerna att inrätta och stödja regionala eller lokala utvecklingskontor som skulle hjälpa till att skapa nätverk mellan branschfolk, institutioner, experter och förvaltningar i samma område eller mellan olika medlemsstater. Dessa kontor skulle informera och ge råd till potentiella förmånstagare från både den offentliga och den privata sektorn.
44. Europaparlamentet rekommenderar kustmedlemsstaterna att beakta samarbetsprojektens hållbarhet efter att de finansierats, inte bara i ekonomiska termer utan också i termer av fortsatt samarbete mellan partner och fortsatt samverkan med relevanta lokala sektorer.
45. Europaparlamentet rekommenderar kustmedlemsstaterna att garantera att valda projekt är väl synliga och att förenkla förfaranden för tillgång till finansiering, i syfte att dra in privata medel till kustturismen och göra det enklare att inrätta partnerskap mellan offentliga myndigheter och privata aktörer, i synnerhet små och medelstora företag. Parlamentet förespråkar att man lyfter fram de rekreativa fördelarna av en hållbar havs- och kustturism, som också bidrar till en sund flora och fauna (genom att ekoturism, fisketurism, valsafari, m.m. främjas). Parlamentet anser att dessa mål skulle kunna föras fram i samband med Havets dag i Europa, som firas varje år den 20 maj.
46. Europaparlamentet uppmanar miljöorganisationer, ekonomiska aktörer i sjöfartssektorn, kulturaktörer, forskarsamhället, civila organ och lokalinvånare att delta i samtliga faser av ett projekt, bl.a. övervakningsfasen, i syfte att garantera dess långsiktiga hållbarhet.
47. Europaparlamentet uppmanar slutligen kommissionen att regelbundet utvärdera hur gemenskapens finansiering i kustregionerna påverkar den regionala utvecklingen i dessa regioner, i syfte att sprida bästa praxis och stödja partnerskapsnätverk mellan de olika aktörerna genom ett centrum för övervakning av en hållbar kustturism.
48. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Regionkommittén.

MOTIVERING

Allmänt

Europeiska unionens 27 medlemsstater har mer än 89 000 kilometers kust. Men dessa europeiska kustregioner omfattar många skilda verkligheter med stora tätorter och europeiska huvudstäder som Lissabon, Aten, Köpenhamn och Stockholm, eller små öar där man huvudsakligen lever av turism och fiske.

Europeiska unionens intresse för havet, med djupa historiska rötter och traditioner i några medlemsstater, var den främsta orsaken till att den gamla kontinenten sökte sig utåt mot nya världar, vilket förde med sig rikedom och gjorde att kustens betydelse för kustländernas utveckling befästes.

Medan vissa regioner är helt förbundna med den kust som omger dem, som de yttre randområdena som i huvudsak lever av turism och havsrelaterad verksamhet, är kustområdena i andra regioner av sådan geografisk karaktär att de inte alls är beroende av turismen för sin ekonomiska utveckling eller där turismen utgör en mycket liten del av BNP.

Enligt vissa prognoser kommer ungefär 75 procent av befolkningen 2010 att bo i kustområdena. Denna stora befolkningskoncentration vid kusterna visar med all önskvärd tydlighet att det krävs en pragmatisk syn på turismens roll för kustregionerna och inte minst för den europeiska ekonomin på nationell, regional och lokal nivå.

Europeiska unionen och turismen

Även om turismen i dag inte är ett av Europeiska unionens politikområden, står det i artikel 3 i EG-fördraget att den kan bli föremål för ”åtgärder”, vilket har gjort det möjligt för EU att vidta en rad politiska åtgärder, program och aktioner på turistområdet.

EU:s splittrade och sektoriella åtgärder har oundvikligen lett till vissa problem som kännetecknas av bristande samstämmighet i de strategier som använts vid tillämpningen av olika politiska åtgärder och en blandning av program och former av stöd till turismen, som i slutändan kan påverka varandra negativt genom att det saknas politiska riktlinjer för att med framgång kunna nå de uppställda målen.

Stats- och regeringscheferna har beslutat att införa en artikel i det nya Lissabonfördraget som ger EU, och särskilt Europaparlamentet, större befogenhet inom den framtida turistpolitiken. Detta gör att nya strategier kan utarbetas för ett effektivt och faktiskt utnyttjande av befintlig finansiering för att främja en fullödig europeisk turistpolitik.

Strukturfonderna och turismen

Eftersom Europeiska unionen inte har några befogenheter på turistområdet och det därför inte finns några finansiella instrument som är specifikt avsedda för denna näring, utförs de turistrelaterade åtgärderna på gemenskapsnivå i första hand via strukturfonderna och Sammanhållningsfonden genom de regionala verksamhetsprogrammen och de nationella sektorsindelade verksamhetsprogrammen.

Europaparlamentets utskott för regional utveckling har beslutat att godkänna ett initiativbetänkande och göra en utredning om turismens inverkan i kustregionerna (regionala utvecklingsaspekter), för att undersöka hur strukturfonderna faktiskt används i kustregionernas turistsektor och hur denna sektor konkret påverkar den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i samtliga medlemsstater.

I den fördjupade och viktiga utredning som lades fram för utskottet drogs bland annat slutsatsen att några av de viktigaste utmaningarna för kustturismen är säsongsbetoningen, behovet av åtgärder för att främja hållbar utveckling och vikten av att diversifiera fritidsaktiviteterna.

I utredningen uppmärksammas det att mycket stöd utgår till verksamhet inom kustregionernas turismnäring via åtgärder i de regionala verksamhetsprogrammen, vilka samfinansieras av ERUF, på områden som offentlig infrastruktur, stöd till små- och medelstora företag i turismnäringen, territoriell marknadsföring och PR-kampanjer.

I utredningen behandlades de svårigheter som, med tanke på att turistsektorn är sektorsövergripande till sin natur, påverkar bedömningen av dessa initiativs effekter på regional nivå. Samtidigt uppmärksammades den kvalitativa effekten när det gäller en förstärkt institutionell kapacitet. Enligt författarna har EU:s medel stimulerat deltagande i partnerskap, om än i varierande grad beroende på projektet, och de har bidragit till att höja projektplaneringens och projektutformningens kvalitet. EU:s medel har också inneburit ett viktigt bidrag till ett mer integrerat kvalitetsarbete i kustregionerna.

Slutsatser

Samrådet med de lokala aktörerna inom kustturismen, vilket låg till grund för detta initiativbetänkande, var mycket berikande och synliggjorde behovet av konkreta åtgärder för att effektivisera utnyttjandet av de befintliga medel som avsätts för kustturismen. Det finns inga särskilda behov av nya instrument. Det som däremot krävs är ett integrerat och samstämmigt synsätt på sektorn och att befintliga instrument inriktas på ett och samma mål med en gemensam strategi. Alla var överens om behovet av att tillämpa en helhetssyn på kustregionernas turismnäring.

En diversifiering av kustregionernas turism, genom att göra den mindre beroende av begreppet "hav, sol och sand" och i stället variera dess utbud, är i dag den viktigaste utmaningen som måste stödjas. Nya segment måste utvecklas i den regionala kustekonomin, samtidigt som Lissabon- och Göteborgstrategiernas mål om konkurrenskraft och tillväxt främjas.

Den sektorsindelade politiken, exempelvis fiskeri-, havs-, transport-, energi-, miljö- och sammanhållningspolitiken, eller den nya strategin för den gemensamma jordbrukspolitiken som är mer inriktad på kvalitetsprodukter som ständigt interagerar med kustregionernas turistprodukter, måste i kommissionens kommande arbetsprogram berikas med innovativa drag och på ett integrerat sätt bidra till utvecklingen av kustturismen, med tanke på hur viktig denna näring är för EU:s ekonomi. En helhetssyn på denna politik måste ta sig konkret uttryck i Europeiska unionen inom den närmaste framtiden, inte minst inom ramen för halvtidsöversynen av budgetramen 2007–2013. Detta kommer att göra det möjligt att garantera att unionen har en hållbar och framåtblickande kustturismnäring.

4.11.2008

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR TRANSPORT OCH TURISM

till utskottet för regional utveckling

över aspekter på den regionala utvecklingens påverkan på turismen i kustregioner
(2008/2132(INI))

Föredragande av yttrandet: Francesco Ferrari

FÖRSLAG

Utskottet för transport och turism uppmanar utskottet för regional utveckling att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Majoriteten av medlemsstaterna med en betydande utveckling på sina kustområden och öregioner är kraftigt beroende av inkomster från verksamhet relaterad till havet, flodmynningar och floddeltan, som turism, fiske, transport osv., och förvaltningen av havs- och kustmiljön för olika ändamål innebär en allt större påfrestning. Särskilt konkurrensen om utrymme orsakar ofta konflikter mellan olika verksamhetsområden och intressen (turism, fiske, tjänster, jordbruk, skydd av naturliga ekosystem), och det krävs därför en god territoriell förvaltning med kapacitet att administrera de olika verksamheter som är direkt eller indirekt relaterade till utvecklingen av kustområdena.
- B. I regioner där det växelvis infaller korta och intensiva turistsäsonger respektive perioder med låg ekonomisk aktivitet förekommer kraftiga variationer i sysselsättningsnivåerna inom den berörda sektorn liksom inom transportsektorn, vilket ofta gör det svårt att upprätthålla ett stabilt tjänsteutbud av hög kvalitet.
- C. Turismen spelar en viktig roll som drivkraft för den ekonomiska utvecklingen, sysselsättningen och den nya kommunikationstekniken.
- D. För att turistverksamheterna i kustregionerna ska vara tillgängliga krävs det en modern och effektiv transportinfrastruktur.
- E. Kustregionerna är mycket viktiga för EU eftersom en stor del av den ekonomiska verksamheten är koncentrerad till dem.

1. Europaparlamentet anser att det är nödvändigt att förstärka en politik som minskar de säsongsbetonade effekterna samt gynnar en hållbar utveckling på det sociala, ekonomiska och miljömässiga området, diversifiering och innovation av produktutbudet, även via affärsturism, inrättande av bestående arbetstillfällen, fortbildning och förbättring av yrkeskvalifikationer, diversifiering av produkterna och tjänsterna. Parlamentet anser att det är särskilt fördelaktigt att även uppmuntra till institutionsuppbyggnad, samordning mellan olika styrnivåer, kompetensutveckling, partnerskapsprincipen inom programplanering och utveckling av projekt, såsom utbytesprogram för pensionärsturism, hälsoturism, boendeturism och konferensturism, genom strukturfonderna.
2. Europaparlamentet betonar att naturskydds- och kulturarvsintressen, och därmed en hållbar turism, måste respekteras när turist- och trafikinfrastrukturprojekt planeras och genomförs.
3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att mer aktivt tillgodose behoven hos främst privatsektorn i små kust- och ökommuner genom att främja exempel på bästa metoder för programplanering, utveckling och förvaltning av särskilda projekt och initiativ och informationsutbyte om normer och europeiska strategier på området samt europeiska fonder, särskilt fonderna till stöd för en hållbar turism.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och regionerna att främja hållbara transportkedjor inom kollektivtrafiken samt cykelbanor och vandringsvägar, särskilt längs gränsöverskridande kutssträckor, och att i detta syfte främja utbyte av bästa metoder.
5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna, öregionerna och kustregionerna att främja övergången från fysiska investeringar och infrastrukturinvesteringar till insatser som ska ”skapa utrymme” i syfte att utveckla regional marknadsföring, diversifiera produktutbytet och tjänsterna genom verksamhet som ”omdefinierar utrymmena”. Detta mål kan nås genom att
 - förena det traditionella utbudet med annan havsrelaterad rekreation,
 - integrera de befintliga transportsätten med de olika turistverksamheterna,
 - främja det immateriella kultur- och naturarvet, bl.a. genom att skapa tematiska rutter och leder som gör det möjligt att upptäcka det regionala kulturarvet i den omkringliggande regionen (till exempel gastronomi),
 - omvandla städerna och bosättningar som historiskt sett varit industrisamhällen till turistorter genom att främja deras arkitektoniska och kulturella särart,
 - investera i projektens synlighet, profil och resultat,
 - anlägga ett globalt perspektiv när det gäller turismmarknaden och bemöta den ökande konkurrensen från billiga, utomeuropeiska turistmål och genom att främja bland annat program anpassade till nya användare inom EU, såsom familjeturism och pensionärsturism,
 - integrera utvecklingen av infrastrukturen för turism med åtgärder för miljöskyddet och sjösäkerhet, särskilt sparande och effektivitet när det gäller resursutnyttjandet och en god och hållbar planering,

- utarbeta utbildnings- och fortbildningsprogram för turistsektorn, på alla nivåer och inom alla områden (tillhandahållande av tjänster, ekonomi och förvaltning), för att utbilda en grupp kvalificerade arbetstagare,
 - främja socialt inriktad turism mellan unionens regioner under lågsäsong; den socialt inriktade eller tillgängliga turismen gör det möjligt för personer med nedsatt rörlighet och personer med funktionshinder att resa inom EU som turister; den socialt inriktade turismen är ett effektivt instrument för att förbättra våra europeiska medborgares välbefinnande och den ger ekonomiska effekter eftersom den skapar och upprätthåller sysselsättning inom turistnäringen under hela året,
 - analysera och vid behov uppmuntra till åtgärder som syftar till att diversifiera utbudet av turisttjänster genom att utveckla ett särskilt utbud: kulturturism, sportturism, kurturism m.m.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att verka för att mer lönsamma och stabila tjänster tillhandahålls. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka medel för att kompensera för den otillräckliga utvecklingen när det gäller arbetskraft, kapital och tjänster, vilket är en följd av sysselsättningens säsongsbetonade karaktär inom turistnäringen i kustregionerna och inom den berörda transportsektorn.
 7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utarbeta en lämplig politik för stadsplanering och fysisk planering som är förenlig med kustlandskapet.
 8. Europaparlamentet begär att man inför incitament för att främja hållbar utveckling på ett sådant sätt att kultur- och naturarvet samt det sociala nätverket i kustregionerna skyddas.
 9. Europaparlamentet betonar klimatförändringens konsekvenser för kustturismen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att dels konsekvent integrera EU:s mål om en minskning av koldioxidutsläppen i transport- och turistpolitiken, dels främja åtgärder för att skydda den hållbara kustturismen mot klimatförändringens konsekvenser.
 10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att stödja en förbättring av hamnar och flygplatser i kust- och öregionerna i syfte att tillmötesgå turismens behov, varvid vederbörlig hänsyn bör tas till de befintliga möjligheterna på miljöområdet och möjligheter när det gäller estetiska aspekter och respekt för en naturlig miljö.
 11. Europaparlamentet upprepar sitt krav på att det vidtas stimulansåtgärder för att man i flera kustregioner med hamnar ska kunna utföra arbeten för att anpassa hamnarna så att de kan ta emot fritidsbåtar och kryssningsfartyg samt arbeten för att avsevärt förbättra miljön, vilket bör göra det möjligt att hantera klimatförändringen.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	4.11.2008
Slutomröstning: resultat	+: 31 -: 0 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Etelka Barsi-Pataky, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Arūnas Degutis, Petr Duchoň, Saïd El Khadraoui, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Brigitte Fouré, Georg Jarzembowski, Stanisław Jałowiecki, Dieter-Lebrecht Koch, Sepp Kusstatscher, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Luís Queiró, Reinhard Rack, Ulrike Rodust, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Yannick Vaugrenard, Armando Veneto, Lars Wohlin, Roberts Zīle
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Philip Bradbourn, Lily Jacobs, Anne E. Jensen, Antonio López-Istúriz White, Vural Öger, Willem Schuth

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	5.11.2008
Slutomröstning: resultat	+: 39 -: 2 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Rolf Berend, Victor Boștinaru, Wolfgang Bulfon, Antonio De Blasio, Bairbre de Brún, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Elisabeth Schroedter, Grażyna Staniszevska, Kyriacos Triantaphyllides, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Domenico Antonio Basile, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Eleonora Lo Curto, Ramona Nicole Mănescu, Flaviu Călin Rus, Iuliu Winkler